

श्यामा

निजबीजं बीजं लम्बाबीजं शक्तिः । यर्ष-
न्यामादि दक्षिणवत् । ध्यानन्तु ।

“खड्गादिनेन्दुखण्डसदृशतरसाप्लाविताङ्गी
त्रिनेत्रा ।

सव्ये पाणी कपालोदलदृजमयी मुक्तकेशी
पिबन्ती ।

दिग्बलावहकाक्षीमणिमयमुकुटाद्यैर्युता दीप्त-
जिह्वा

पायाक्षीलोत्पलामा रविशशिविभक्तकुण्डला-
लीढपादा ॥”

एवं ध्यात्वा दक्षिणावत् सर्वं कार्यम् । पुरश्चर-
णन्तु एकविंशतिसहस्रजपः ॥३॥ क्रीं क्रीं क्रीं

३ ॥३॥ क्रीं क्रीं क्रीं स्वाहा । ५ ॥३॥ क्रीं
क्रीं क्रीं फट् स्वाहा । ६ ॥३॥ क्रीं क्रीं क्रीं

क्रीं क्रीं क्रीं स्वाहा । ८ ॥३॥ ऐं नमः । क्रीं
ऐं नमः । क्रीं कालिकायै स्वाहा । १४ ॥३॥

एतस्याः पूजाप्रयोगः । अस्य दक्षिणा मूर्त्ति-
ऋषिः पंक्तिच्छन्दः कालिका देवता । ध्यानन्तु

“चतुर्भुजा कृष्णवर्णा मुखमालाविभूषिता ।
खड्गश्च दक्षिणे पाणौ बिभ्रतीन्द्रीवरद्वयम् ॥

कर्णश्च खर्परश्चैव क्रमाद्दामेन बिभ्रती ।
यां लिखन्तीं जटामिकां बिभ्रती शिरसाद्वयी ॥

मुखमालाधरा शीर्षे श्रीवायामघ चापराम् ।
वक्षसा नागहारश्च बिभ्रती रत्नलोचना ॥

कृष्णवस्त्रधरा कण्ठां व्याघ्राजिनसमन्विता ।
वामपादं शवहृदि संस्थाप्य दक्षिणं पदम् ॥

विश्राप्य सिंहपृष्ठे तु लेलिहाना शवं स्वयम् ।
साट्टहासा महाघोरराधयुक्ता सुभीषणा ॥”

ध्यानमेवं अन्त्यत् सर्वं दक्षिणावत् । पुरश्चरणं
लज्जद्वयजपः । अन्त्यासां मन्त्रवर्णसंख्यलज्ज-
जपः ॥३॥ क्रीं क्रीं क्रीं दक्षिणे कालिके

स्वाहा ॥११॥ क्रीं हं क्रीं दक्षिणे कालिके
फट् । १० ॥३॥ क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं दक्षिणे

कालिके क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं स्वाहा । १२०
एतासां दक्षिणा मूर्त्तिऋषिः पंक्तिच्छन्दो दक्षिण

कालिका देवता । अन्त्यत् सर्वं दक्षिणावत् ॥३॥
क्रीं स्वाहा ३ । भैरवोऽस्य ऋषिः ॥३॥ क्रीं

क्रीं हं हं क्रीं क्रीं स्वाहा । ८ ॥३॥ क्रीं
हं क्रीं स्वाहा । ५ । अस्य पञ्चवक्त्र ऋषिः ॥३॥

क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं स्वाहा । ८ ॥३॥
क्रीं दक्षिणे कालिके स्वाहा । ८ ॥३॥ क्रीं ॥

हं क्रीं क्रीं हं क्रीं स्वाहा । ८ ॥३॥ क्रीं
क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं क्रीं क्रीं

क्रीं हं हं स्वाहा । १६ ॥३॥ नमः ऐं क्रीं
क्रीं कालिकायै स्वाहा । ११ ॥३॥ नमः आं

आ क्रीं क्रीं फट् स्वाहा कालि कालि
हं । १४ ॥३॥ एतासां ऋष्यादिकं पूजादिकञ्च

दक्षिणावत् । पुरश्चरणं लज्जजपः ॥३॥ अथ
गुह्यकालिकामन्त्राः । क्रीं क्रीं क्रीं हं हं

क्रीं क्रीं गुह्ये कालिके क्रीं क्रीं क्रीं हं हं
क्रीं क्रीं स्वाहा । २१ ॥३॥ क्रीं हं क्रीं

गुह्ये कालिके क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं

श्यामा

स्वाहा । १६ ॥३॥ क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं
क्रीं गुह्ये कालिके स्वाहा । १४ ॥३॥ क्रीं

हं क्रीं गुह्ये कालिके हं हं क्रीं क्रीं
स्वाहा । १४ ॥३॥ क्रीं हं क्रीं दक्षिणे

कालिके हं हं क्रीं क्रीं स्वाहा । १५ ॥३॥
हं क्रीं गुह्ये कालिके क्रीं क्रीं हं हं क्रीं

क्रीं स्वाहा । १५ ॥३॥ क्रीं गुह्ये कालिके
क्रीं स्वाहा । ८ ॥३॥ क्रीं दक्षिणे कालिके

क्रीं स्वाहा । १० ॥३॥ एतासां सर्वं पूर्ववत् ।
बलिमन्त्रस्तु । एहो हि जगन्मातर्जगतां जननि

गृह्ण गृह्ण मम बलिं सिद्धिं देहि देहि शर्वचयं
कुरु कुरु कूं कूं क्रीं क्रीं फट् फट् ॐ कालि

कायै नमः फट् स्वाहा ॥३॥ यद्वा गुह्यकाख्या
अयं मन्त्रः । एहो हि गुह्यकालि मम बलिं गृह्ण

गृह्ण मम शत्रून् नाशय नाशय खादय खादय
स्फुर स्फुर किन्धि किन्धि सिद्धिं देहि देहि

कूं फट् स्वाहा ॥३॥ अथ भद्रकाख्यादिमन्त्राः
क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं भद्रकाख्यै

क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं श्मशानकालि
क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं स्वाहा । १२१ ॥३॥

क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं महाकालि
क्रीं क्रीं क्रीं हं हं क्रीं क्रीं स्वाहा । १२० ॥३॥

एतासां पूजादिकं दक्षिणावत् । ध्यानन्तु ।
“महामेघप्रभां देवीं कृष्णवस्त्रपिधायिनीम् ।

ललज्जिह्वां घोरदंष्ट्रां कोटराक्षीं हसन्मुखीम् ॥
नागहारलतोपेतां चन्द्रार्द्धकृतशेखराम् ।

यां लिखन्तीं जटामिकां लेलिहानां शवं स्वयम् ॥
नागयज्ञोपवीताङ्गीं नागशय्यानिषेदुषीम् ।

पञ्चाशन्मुखसंयुक्तवनमालां महोदरीम् ॥
सहस्रभणसंयुक्तमननं शिरसोपरि ।

चतुर्दिक्षु नागफणावेष्टितां गुह्यकालिकाम् ॥
तच्चकसर्पराजेन वामकङ्कपभूषिताम् ।

अनन्तनागराजेन कृतदक्षिणकङ्कणाम् ॥
नागेन रसनाहारकल्पितां रत्ननूपुराम् ।

वामे शिवस्वरूपन्तं कल्पितं वक्त्ररूपकम् ॥
दिभुजां चिन्तयेद्देवीं नागयज्ञोपवीतिनीम् ।

नरदेहसमावहकुण्डलश्रुतिमण्डिताम् ॥
प्रसन्नवदनां सौम्यां नवरत्नविभूषिताम् ।

नारदाद्यैर्भृगुनिगणैः सेवितां शिवमोहिनीम् ॥
साट्टहासां महाभीमां साधकाभीष्टदायिनीम् ॥”

गुह्यकाली इत्युपलक्षणम् ॥३॥ भद्रकालीमन्त्रा-
न्तरम् ।

“प्रसादबीजमुद्गत्य कालीति पदमुदरेत् ।
महाकालीपदं चोक्ता किलियुग्मं ततः परम् ॥

अस्त्रमग्निप्रियान्तोऽयं भद्रकाख्या महामनुः ॥
ॐ कालि महाकालि किलि किलि फट्

स्वाहा ॥३॥ ध्यामं यथा,—
“क्षुत्क्षामा कोटराक्षी मसिमलिनमुखी

मुक्तकेशी रुदन्ती
नाहं दत्ता वदन्ती जगदखिलमिदं प्राप्तमेकं

करोमि ।

श्यामा

हस्ताभ्यां धारयन्ती च्चलदनलशिखासन्निभं
पाशयुग्मं

दन्तेर्जम्बूफलाभैः परिहरतु भयं पातु मां
भद्रकाली ॥”

अस्याः पुरश्चरणादिकं दक्षिणकालीतन्त्रवत् ।
इति केचित् ॥ वस्तुतस्तु पुरश्चरणमष्टोत्तर-

सहस्रजपः । इति कृष्णानन्दकृततन्त्रसारः ॥३॥
श्मशानकालीमन्त्रादिकं तच्छब्दं द्रष्टव्यम् ॥३॥

अथ दीपन्तिताश्यामापूजा । यामले ।
“कार्तिके मासि कृष्णायां पञ्चदश्यां महानिशि

पूजयेत् योऽतियत्नेन कालीं विद्या प्रसीदति ॥
मृगमयीं प्रतिमां कृत्वा महाकालीं प्रपूजयेत् ॥”

व्योमकेशसंहितायाम् ।
“तुलार्कं यस्त्वमावास्यां निशाहं घोरदक्षिणाम

पूजयेद्दिविवद्भक्त्या सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥” इति
एवञ्च षड्वरात् पूजाया मुख्यकालः । स च

कालो यद्युभयदिने तदा पूर्वदिने पूजा । यथा
तत्रैव ।

“तत्रोभयदिने शस्तकाले भूतयुता यदि ।
उमा माहेश्वरी सा च तिथिः सिद्धिप्रदा

सताम् ॥
बलिदानं बलितियावात्मनाशकरं परम् ।

ततस्तत्र न कर्त्तव्यं बलिदानविसर्जने ॥
मन्त्रसिद्धिकरं तत्र परेऽङ्गि जपसाधनम् ।

रात्रौ पूजा प्रकर्त्तव्या रात्रावेव विसर्जनम् ।
प्रकाशि सिद्धिदानिः स्यादोपने सिद्धिरुत्तमा ॥”

तथा कालीकल्पे ।
“तुलार्कं बहुले पक्षे पञ्चदश्यां महेश्वरीम् ।

यथोपचारैः संपूज्य महानिशि नृपो भवेत् ।
शनिभौमदिने चेत् स्यात्ततः शतगुणं फलम् ॥

तत्रोभयदिने भूतयुक्तकुह्यां महानिशि ॥
इमां यात्रां कारयित्वा चक्रवर्त्ती भवेन्नृपः ॥”

इति ॥
महेश्वरीं दक्षिणकालीं तत्प्रकरणोक्तत्वात् ॥३॥

कार्तिकामावास्यायां कालीपूजाहेतुमाह विश्व-
सारे ।

“कार्तिके कृष्णपक्षे तु पञ्चदश्यां महानिशि ।
आविर्भूता महाकाली योगिनीकोटिभिः

सह ॥
अतोऽत्र पूजनीया सा तस्मिन्नहनि मानवैः ।

बलिपूजादिकं सर्वं निशायां क्रियते तु यत् ।
तत्तदक्षयतां याति काली विद्या प्रसीदति ॥”

महानिशि षड्वरात् । तथा च उत्तरकामाख्या-
तन्त्रे ।

“शरत्काले च देवेशि दीपयात्रादिनेऽपि च ।
अमावास्यां समासाद्य मध्वरात्रौ विचक्षणः ॥

मृगमयीं पुत्तलीं कृत्वा दीपादिभिरलङ्किताम् ।
बलिं नानाविधं दद्यात् वाद्यमण्डसमन्वितम् ॥

नृत्यगीतं कौतुकञ्च यावत् सूर्योदयं भवेत् ।
प्रातःकाले शुद्धतोये स्नापयेदरिनाशिनीम् ॥”

इति ॥
एतेनास्या दीपयात्राप्यष्टवरात् बोध्या । आवि-